

XVIII. županijsko natjecanje u poznavanju hrvatskoga jezika

5. ožujka 2013.

prvi (I.) razred

Zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenasti broj i riječ)

Broj bodova:

90	
-----------	--

Upute natjecateljicama/natjecateljima

1. Test se piše 90 minuta.
2. Prije rješavanja testa treba pažljivo ispuniti listić sa zaporkom (čitljivo i pravopisno točno).
3. Natjecateljica/natjecatelj zaporku piše na bijelu i žutu omotnicu i na prvu stranicu testa.
4. Zadatke testa treba pažljivo pročitati.
5. Pažljivo treba slijediti upute koje su zadatkom zadane.
6. Rješenja se pišu tintom (crnom ili plavom) na za to predviđena mjesta.
7. Nije dopušteno precrtavanje, ispravljavanje i šaranje po testu (ako postoje nedoumice pri oblikovanju točnih odgovora, valja se koristiti radnim papirom dobivenim od škole).
8. Da bi se uvažili, odgovori trebaju biti napisani pisanim slovima.
9. Da bi se uvažili, odgovori trebaju biti napisani pravopisno i gramatički točno.
10. Nakon završetka pisanja testa, test, radni papir i bijelu omotnicu treba staviti u žutu omotnicu koju treba predati članici/članu povjerenstva.
11. Natjecateljica/natjecatelj imaju pravo uvida u test nakon objave privremene ljestvice poretka i pravo na pisanu žalbu.

Želimo ti uspjeh na natjecanju!

Županijsko povjerenstvo:

1. _____

(predsjednik Županijskoga povjerenstva)

2. _____

(član Županijskoga povjerenstva)

3. _____

(član Županijskoga povjerenstva)

1. Zaokruži riječi koje treba pisati velikim početnim slovom.

otvoreni u osijeku 5. prosinca, a zatvoreni 7. prosinca, u trajanju od dva dana, XXIII. krležini dani odoljeli su snijegu i financijskoj krizi pokazavši „veličinu malenih“. u povodu 50. obljetnice smrti dr. branka gavelle, utemeljitelja krležinih dana, u svečano predvorje hrvatskog narodnog kazališta u osijeku, a u suorganizaciji dramskoga kazališta gavelle i odsjeka za povijest hrvatskoga kazališta hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, u osijek su ušli gavellini štap i šešir. znanstveni skup koncipiran je pod vodstvom teatrologa branka hećimovića, predsjednika organizacijskoga odbora ove cijele manifestacije, upravo nagrađena demetrovom nagradom hrvatskoga društva kazališnih kritičara i teatrologa. osim predstava, predstavljene su i knjige krležini dani u osijeku 2011. i dvojezično hrvatsko-mađarsko izdanje knjige kazališne veze osijeka i pečuha.

5	
---	--

2. Razvrstaj u tablicu sve nepromjenjive riječi.

Ranac na leđa, hrana pri ruci, dobro društvo oko tebe, oj, to je prava pustolovina tijekom ljeta. Vrh glave plavetnilo, put pod noge i pogled put neba pa tako do vrha svijeta. Ne bismo li svi tako trebali nekoliko puta?

prilozi	
prijedlozi	
veznici	
uzvici	
čestice	

4	
---	--

9	
---	--

3. Razvrstaj iz zadane rečenice pridjevne i imenične atribute.

Kad vjetrić zalahori krošnjama stabala, tvrdo glatko lišće hrasta i bukve zašušti pa ti se čini da obijesne vile Slavonije kazuju šokačke pjesme.

pridjevni atributi: _____

imenični atributi: _____

2	
---	--

4. Upiši kratice (N, G, D, A, V, L, I) iznad svih sklonjivih (deklinabilnih) riječi.

Slavonac ljubi tu svoju hrastovu šumu nadasve; on je u njoj kao u svojoj kući, njemu nema veće slasti nego s marvom bezbrižno basati ispod sjenovitih hrastova; on pozna svako drvo, svaku pticu, svaki glas; on s tom šumom razgovara kao sa svojom materom. Pa tko je, brate moj, ne bi volio, tko ne bi čeznuo za njom.

4	
---	--

5. Zadatak se sastoji od dvaju dijelova.

a) Od koliko se surečenica sastoji zadana višestruko složena rečenica?

b) Prepiši iz zadane rečenice predikate.

Znao je ako se bude bojao, neće otkriti što dvorac skriva.

Rečenica se sastoji od _____ surečenica.

predikati: _____

2	
---	--

8	
---	--

6. Upiši rečenične i pravopisne znakove.

Sve je tu i neznanac i krošnje hrastova i more i brda i strašan prostor pa i ja
koji nosim sve to

Cvrčak reče mravu Gladan sam već mnogo dana nisam jeo Posudi mi malo

žita Vratit ću ti Mrav odgovori cvrčku A što si radio za vrijeme ljeta

Pjevao sam Ako si ljeti pjevao sada se igraju reče mrav

Od šk god 2013 2014 primjenjivat će se u školama nov način upisa

4	
---	--

7. Ispravno prepisi zadane rečenice.

Nasuprot kuće stajala je najadnija trgovina.

Lagali su ga da će superrevizija obaviti posao.

Precjednik razreda potcrtao je danasnje zadaće.

3	
---	--

8. Zadatak se sastoji od dvaju dijelova.

a) Od dvaju ponuđenih oblika podcrtaj točan.

b) Imenuj jezičnu pojavu koja je omogućila ispravan odabir.

Crtači / crtaći rabe crtači / crtaći pribor.

Kopačica / kopaćica kopa kopačicom / kopaćicom.

jezična pojava: _____

2	
---	--

9	
---	--

9. Razvrstaj u tablicu sve glagolske oblike iz teksta.

Saonice bijahu letjele poput strijele, bura urlala, mjesec blješti nebom kao da ga je pokrio led. Nad jarugom stajao je vuk načuliv uši što li tu biva. Najednom izniknu tvrd grad. Svi prozori bijahu osvijetljeni. Kočijaš uto skrenu konje prema gradu. Doletješe sluge noseći srebrne svijećnjake. Janko zinu, bilo mu je da će ga hrabrost napustiti. Dva-tri puta stisnuo je oči ne bi li vidio je li to san ili java. Nije se mogao načuditi. I bio bi se već okrenuo, ali ako se bude bojavao, neće otkriti što dvorac skriva. Stani, nemoj odustati, u sebi će, mogao bih požaliti ako sada odem.

infinitiv	
prezent	
perfekt	
aorist	
imperfekt	
pluskvamperfekt	
futur I.	
futur II.	
imperativ	
kondicional I.	
kondicional II.	
glagolski prilog sadašnji	
glagolski prilog prošli	

10. Prepiši iz fonološkoga niza tražene jezične činjenice.

šiti – biti – liti

razlikovni fonemi: _____

fonološka okolina: _____

1	
---	--

11. Napiši sadržaj jezičnih znakova.

lišće – _____

lišće – _____

1	
---	--

**12. Zaokruži protočnike (tekućnike ili likvide) u sljedećoj rečenici.
(Treba zaokružiti i one koji se ponavljaju.)**

S t a k l o j e k r h k o i l o m l j i v o .

1	
---	--

13. Odredi glasovne promjene u podcrtanim riječima.

Košče, teška je tvoja ručna kosidba.

a) košče _____

b) teška _____

c) ručna _____

d) kosidba _____

4	
---	--

7	
---	--

14. Zadatak se sastoji od dvaju dijelova.

- a) Iz sljedeće rečenice u tablicu prepisi šumnike.
b) Upisane šumnike odredi po mjestu i načinu nastanka.

Vjetar fijuče u šumi.

šumnici	po mjestu nastanka	po načinu nastanka

4	
---	--

15. Upotpuni sljedeće tvrdnje.

Po uzdignutosti jezika prema gornjoj čeljusti, otvornici se dijele na _____, srednje i _____.

Srednji su otvornici _____.

1	
---	--

16. Zadatak se sastoji od dvaju dijelova.

- a) Rastavi okomitim crtama zadane rečenice na slogove.
b) Zaokruži u svakoj rečenici slogove u kojima je *r* slogotvorno.

Zgrbio se na vrtuljku i zaradio kvrgu na glavi.

U vrtu srpom siječe travu.

Treba zrnce kima, mrvica soli i vrhnje za kuhanje.

3	
---	--

8	
---	--

17. Poveži pojmove i objašnjenja (npr. 6. a.)

1. stilistika	a. jezična disciplina koja se bavi ulogom glasova u jeziku
2. pravopis	b. različiti glasovi koji pripadaju jednome fonemu
3. fonologija	c. jezična disciplina koja se bavi izražajnošću jezičnih sredstava
4. alofon	d. pravila za ispravno bilježenje riječi nekog jezika korištenjem odgovarajućega sustava znakova

1. ____, 2. ____, 3. ____, 4. ____

2	
---	--

18. Dopiši dijakritičke znakove gdje je potrebno.

U vocnjaku na cicak skocio cvrcak.

Cackalicom iscackaj komadic cokoladice.

Slikar cucecke crcka hrasce po papiru.

Bucno su pozdravili cvrstocu cipkaricine nacickane cipke.

Za slasni domacicin zalogajcic na prepecenac stavite zapeceni ljubicasti luk.

4	
---	--

19. Upiši na crte *ije* ili *je*.

C__lo vr__me p__vala je p__sme i pripov__dala je sm__šne pripov__tke

o b__lim vilama i b__snim zmajevima, o zlatnom br__gu šećernih st__na,

o crnom sn__gu i nevidljivom t__lu, o čudesnim r__čima što m__njaju cv__će

u leptire, a sv__tove u čarobne cv__tove.

3	
---	--

9	
---	--

20. Rastavi riječi u tablici na morfeme.

sreća	
vojniče	
izrada	
cvjećar	

4	
---	--

21. Zadatak se sastoji od dvaju dijelova.

- U zadanim rečenicama podcrtaj riječi koje imaju isti korijenski morfem.
- Prepiši iz zadanih rečenica sve alomorfe.

Neki je čovjek sjekao drva. Sječa se oduljila.

Kad više nije mogao sjeći, odložio je sjekiru.

alomorfi: _____

2	
---	--

22. Zadatak se sastoji od dvaju dijelova.

- U tablicu prepisi riječi u kojima je došlo do glasovnih promjena.
- Imenuj glasovne promjene.

Vrškom žlice promiješajte naribani indijski oraščić, brašno i prašak za pecivo.

riječ	glasovne promjene

4	
---	--

10	
-----------	--

23. Zadatak se sastoji od dvaju dijelova.

- a) Označi naglascima podcrtane riječi.
- b) Zaokruži točnu tvrdnju.

Moram kupiti kruh. Moram kupiti sijeno.

Luka je vidio da je pred njim sigurna luka.

Naglasci i zanaglasna dužina *odsječna / iznadodsječna* su razlikovna sredstva jezika.

3	
---	--

24. Zadatak se sastoji od dvaju dijelova.

- a) Naglascima označi podcrtane riječi.
- b) Imenuj vrstu naglaska.

Glagoljica se naziva i Jeronimovo pismo. _____ naglasak

Moram napisati zadaću _____ naglasak

Put je bio dug. _____ naglasak

Vratite svoj dug. _____ naglasak

4	
---	--

25. Okomitim crtama označi naglasne cjeline.

Noćas se moje čelo žari,
noćas se moje vjeđe pote;
i moje misli san ozari,
umrijet ću noćas od ljepote.

2	
---	--

9	
---	--

26. Iz sljedećih rečenica prepisi prednaglasnice (proklitike) i zanaglasnice (enklitike).

Bilo mi ih je žao.

Možeš li mi doći do dva sata?

Nasmijasmo se na kraju.

Ne znam doći kući.

Znam što mu je ona značila.

prednaglasnice: _____

2	
---	--

zanaglasnice: _____

27. Prepisi rečenice tako da upišeš crticu (-) ili spojnicu (-) gdje je potrebno.

Cestovna udaljenost Rijeka Zagreb iznosi 184 km.

O nekim temama sve je već manje više rečeno.

Rodio se 90 ih godina prošloga stoljeća.

3	
---	--

28. Iznad navedenih rečenica strjelicama označi logičku melodiju.

Filip je došao u školu?

Kada je stigao?

1	
---	--

6	
---	--

29. Upiši na crte dž ili đ.

Poga___ate da je zbog bolova u le___ima odga___ao ___oging.

S la___e je stigla naru___ba galam___ije da mu donesu grož___e.

Bezna___e tjera ___epara da u___e u tu___i ___ep.

Šešir___ija je gurnuo svjedo___bu u u___benik.

3	
---	--

30. Napiši zadane oblike riječi.

Majstor (*umjeti*, treće lice perfekta) _____ raditi.

Dječak (*umiti*, treće lice perfekta) _____ lice.

Traži se (*cio*, pridjev na *-ovit*) _____ odgovor.

Potrošen je (*cio*, određeni pridjev) _____ dan.

Posadit ću (*korijen*, deminutiv na *-ak*) _____.

4	
---	--

31. Na temelju mjesta logičke stanke napiši značenje rečenica.

Što je rečeno učeniku, nije jasno.

značenje: _____

Što je rečeno, učeniku nije jasno.

značenje: _____

1	
---	--

8	
---	--

32. Zaokruži slovo ispred rečenice u kojoj je pravilno provedena sibilizacija.

- a. Otišli su Dubravci čestitati rođendan.
- b. Djeca su pokazala put izgubljenoj srednjoškolci.
- c. Pridošlice su ponudili punim krčazima.
- d. U prvoj lizi igraju samo najbolji.

1	
---	--

1	
---	--